

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Electione, Et Electi potestate. Titulus VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

Quilibet eligi potest, qui, sine alterius requisitione, electioni de se facta consentire potest, c. 1. extr. eod.

Interrogatus non respondens pro confesso habetur, c. 1. eod.

Approbatio postulationis & Postulati, pro electione & confirmatione habetur: idem datur Episcopis transfundi licentia sine confirmatione alia, c. bona, eod. c. in causis, de elect.

DE ELECTIONE, ET ELECTI POTESTATE. Titulus VI.

Continuatio.

Per electionem clerici in sacris ordinibus dignitatis gradus conscendunt, in quibus constituti non tantum ea, quæ Ordinis, sed etiam quæ Iurisdictionis sunt, post confirmationem & consecrationem acceptam exercent. Modus igitur alter conferendæ dignitatis, constituendiq; iudicis, est electio.

Quid est Electio?

Electio est personæ cuiusdam dignæ Ecclesiasticæ, per eos, qui ius eligendi habent, ad præfecturam, vel dignitatem canonicè facta vocatio, glos. c. 1. de post. prælat. in 6.

Quotuplex Electio?

Canonica electio ratione formæ accipitur strictius, strictè, & largè. Stricti⁹ ubi omnia interveniunt, etiam quæ sunt de solennitatibus, quæ à iure præcipiuntur. Et sic loquitur c. 63. dist. c. 1. Strictè, ubi omnia interveniunt, non quæ sunt de solennitate, secundum c. quia propter, eod. sed

sed quæ sunt de substantia. Largè autem dicitur canonica, quæ scilicet secundūius naturale, vbi nulla est seruata forma, sed tantū consensus eligentium & electi interuenit, & non causæ, ex quibus fit nulla electio, c. considerauimus, eod. Dicitur etiam electio ratione formæ duplex. Quia vel fit per compromissum, vel per scrutinium, vt infra.

Quot modis dicitur Electio, ratione Obiecti?

Dicitur electio multiplex ratione obiecti. Est enim electio, vel summi Pontificis, vel Imperatoris, vel Episcopi, vel Abbatis, Abbatissæ, aliorumq; Prælatorum.

Quid electio summi Pontificis?

Electio summi Pontificis fit per Cardinales, si non maior, vt in alijs electionum speciebus, sed duæ partes, cū ad Superiorē recursus haberi non possit, in vnum consenserint, c. vbi periculum, de elect. in 6. c. licet, de vitanda, de elect.

Quomodo fit electio Imperatoris?

Electio Imperatoris est, quæ fit p tres Archiepiscopos, & quatuor principes laicos, quos electores vocant Germaniæ. ita, vt si maior vel sanior pars in vnum consenserit, is præferatur, c. venerabilem, extr. de elect.

Quomodo fit electio Prælatorum?

Electio aliorum Prælatorum fit, vel per Papam, vel suffragijs Capitularium, vel Conuentualium Collegij, ex quo Prælatus desumitur.

Quæ causa Efficiens?

Causa efficiens electionum sunt, vota, eorum, qui in qualibet electionis specie ius suffragiorū

habent, iuncto electi consensu. Vt in electione Papæ Cardinales: in electione Imperatoris septē Principes Germaniæ: in electione aliorum Prelatorum, Papa, Capitulum, Conuentus: dummodo in Collegio, cui pastor vel prælatus quaeritur, sint idonei; non impuberes, excommunicatione, vel suspensione illegitimi, inordinati, nō professi, c. nemo, & c. ex eo, de elect. in 6. Nota tamen, quòd Cardinales per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti ab electione Pontificis non repellantur, Clem. ne Romani, §. cæterùm, eod.

Quod Obiectum Electionis?

Obiectum electionis est, quæuis persona eligibilis. Dicitur autem eligibilis persona de Collegio, à quo electio celebratur, vel si ibi idonea persona non inueniatur, de alio, cuius meritis, quæ in scientia moribus, ordine, vita, ætate, & natalibus consistunt eligentes permoti ad eligendum procedunt, c. cùm in cunctis, 36. dist. c. in nomine Domini, §. eligatur, dist. 23. vbi glo. verb. gremio. is enim, qui ad dignitatē vel præfecturam assumitur ex legitimo matrimonio triginta annorum, item grauitate morum, & literarum scientia conspicuus esse debet: minor enim 14. annis, illiteratus, excommunicatus, vel ob delictum suspensus & illegitimus promoueri nō possunt, 24. dist. c. qui Episcopus, 38. dist. c. omnes, c. vltimo & penul. de ætate, & quali.

Quæ Forma?

Forma electionis duplex est, vel enim fit electio per scrutinium, vel per compromissum.

Quo-

Quomodo Electio fit per Scrutinium?

Per scrutinium fieri dicitur, si, presentibus omnibus, qui debent, & volunt, & possunt commodè interesse, assumantur tres de Collegio fide digni, qui secretò & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent, nullo prorsus appellationis obstaculo interiecto, vt is, collatione habita, eligatur, in quem omnes, vel maior & sanior pars Capituli consentit, c. quia propter, eod. Hic enim ordo obseruatur: vt si per scrutinium electio instituat, 1. omnium, qui ius suffragiorum habent, fiat congregatio, 2. scrutatorum constitutio. 3. votorum exquisitio. 4. scrutiniij publicatio. 5. votorum collatio. 6. collationis publicatio. 7. electionis celebratio. 8. electionis decretum. 9. decreti presentatio. 10. electi inquisitio. 11. electi cõfirmatio. 12. electi cõsecratio. Quorum omnium breuis, & ad electionis ex scrutinio formam intelligendam accommodata declaratio, ex subiectis descriptionibus patebit.

Quid est Congregatio?

Congregatio est, in loco idoneo ad hoc electionis negotium obeundum destinato, eorum, quibus eligendi potestas est, conuentus, c. in nomine, §. eligatur, vers. fieri, dist. 23. c. cum congregatio, eod.

Quid est Constitutio?

Constitutio est, quorundam de Collegio, ad sententias omnium Collegarum secreto & sigillatim exquirēdas & describendas ordinatio, d. c. quia oportet.

Quid est Exquisitio?

Exquisitio est, suffragiorum eligentium secreto & sigillatim facta inuestigatio.

Quid est Publicatio?

Publicatio, est, cōsensuum per inquisitionem descriptorum manifesta recitatio, c. cū post petitam, eod.

Quid est Collatio?

Collatio, est numeri ad numerum, zeli ad zelum, & meritorum ad merita, eorum, qui elegerint, facta comparatio, c. dudum, & c. in Genesi, eod.

Quid collationis Publicatio?

Collationis publicatio est maioris & sanioris partis votorum, inquantū aliorum votis numero & zelo, meritisque præpolleat, declaratio.

Quid Decretum?

Decretum est, scriptura publica per Tabellionis, vel alicuius authenticæ personæ, manum confecta, omniumque de Collegio sigillis subscripta. Qua tota series & forma electionis nomina eligentium & consentientium, subscriptionesque cuiuslibet continentur, cap. Episcopus, 61. dist. c. innotuit, extr. de elect. 63. dist. c. vota, 1. q. 2. c. si quis aut, c. cū inter canonicos, extr. eod.

Quid

Quid Decreti Præsentatio?

Decreti præsentatio, est scripturæ publicæ, cui electionis series inscripta est, electo infra 8. dies facta oblatio.

Quid electi Inquisitio?

Electi inquisitio est, ab eo, qui ius confirmandi habet, in personæ præsentatæ mores, scientiam, ætatem, conuersationemque: num munerari, cui præficiendus est, idonea sit? diligens facta inuestigatio, c. si fortè, in 6. c. in cunctis, c. dudum, extr. eod.

Quid est Confirmatio?

Confirmatio est, approbatio promoti ad dignitatem, post examinationem electionis eiusque processus & personæ electi ab immediatè Superiori facta. Abb. c. cum Ecclesia, num. 8. extr. de elect.

Quid Consecratio?

Consecratio fit, vñctione capitis & manuum, Chrismate, solennibus verbis, precibusque additis, examinatione etiam præuia: qualem Carthaginense concilium IIII. præmonstrauit. Et quidem hora 3. Dominicæ lucis, forma illa solenni seruata, quæ alibi edocetur, glos. & Abb. de sac. vñct. &, c. Episcopus, 23. dist. seu filuest. vers. consecratio.

Quomodo per compromissum Electio celebratur?

Ex compromisso celebratur electio, si eligendi potestas aliquibus viris idoneis committatur, qui vice omnium Ecclesiæ viduatæ prouideant

deant de prælato vel pastore, d. c. quia oportet, c. cum dilectus, c. cum in iure, eod. Et in hac electione ordo ferè idè, qui in electione ex scrutinio, obseruatur.

*Quid Electio per Spiritum sanctum,
vel inspirationem?*

Est & alia electio, quæ ratione diuinæ cuiusdam concordia, siue præscripta forma seruata sit, siue non, per inspirationem dicitur. Et celebrari fertur, quando subito omnes eligètes quasi diuino numine afflati suos consensus vnanimiter in vnum dirigunt. Ad quam requiritur, vt absque vitio simonia, conpirationis, coniuurationis, requisitionis, vel consensus extra capitulum habiti processerit, Cano. in d. c. quia propter, eod. & c. cum post petitam, eod.

Qui modus eligendi Pontificem, Imperatorem, & Abbatissam?

Speciales etiam formæ, solennia, & modi eligendi, examinandi, adprobandi, consecrandi, coronandi, præscribuntur in electione Imperatoris, in c. venerabilem, extr. de elect. Sûmi quidem Pontificis, in c. vbi periculum, §. hoc sacro, eod. in 6. Et Abbatissæ, in c. indemnitatibus, §. sanè, extr. eod.

Qui effectus Electionis?

Effectus electionis consideratur circa alterâ partem Rubricæ, scilicet, electi potestatem. Est autem illa potestas ferè nulla ante confirmationem. Quia clericus ad Episcopatum, vel præfecturam

sturam electus, nondum confirmatus, neque beneficia conferre, neque alia, quæ muneris sui sunt, administrare potest, c. nosti, c. cum vobis, & c. quod sicut, §. super, extr. eod. Sed per confirmationem, nedum consequitur potestatem exercendi ea, quæ sunt Ordinis, sed tantum ea, quæ sunt iurisdictionis, Abb. c. qualiter, extr. eod. & c. avaritiæ in 6. eod. Sed per consecrationem, qua fœdus conjugij spirituale, quod est inter Episcopum & Ecclesiam, intelligitur consummatum: quod electione fuerat initiatum, & confirmatione ratificatum, plenam potestatem administrandi ea, quæ sunt iurisdictionis & ordinis adipiscitur, c. transmissam, & ibi glos, eod.

Quæ dicuntur esse Iurisdictionis?

Iurisdictionis esse dicuntur veluti potestas iudicandi, excommunicandi, corrigendi, iuramenta à vasallis accipiendi: item confirmandi, inuestiendi, beneficia conferendi, & quæ his sunt similia.

Quæ dicuntur Ordinis?

Ordinis sunt, quæ maioris inquisitionis discussionem exigunt, in quibus censentur clericorum ordinatio, & depositio actualis, Chrismatis confectio, virginum benedictio, Ecclesiarum & altarium consecratio, & similia.

Infra quod tempus Confirmatio post electionem peti debet?

Infra quod tempus autem peti debeat Cōfirmatio,

matio,

60 ANALYS. IVRIS PONTIFICII

matio, varia iura diuersis temporibus fuerunt obseruata: circa quæ vide glos. fin. c. quàm fit, de elect. in 6. Crebrius tamen posterioribus constitutionibus obtentum, vt confirmatio infra 3. menses, Consecratio autem infra 6. peti & expediri debeat; aliàs promoti per electionem Ecclesijs ipso iure priuantur, c. 2. vbi Abb. num. 22. de transf. Epis. c. 1. & 2. dist. 73. & c. 1. & 2. dist. 100. Abb. in c. cum in cunctis, §. cum verò, eod. Trid. conf. cap. 9. sess. 7. & 23.

Quæ Cognata?

Cognata sunt, postulatio, nominatio canonica, translatio, collatio, institutio, prouisio, præsentatio.

Quæ Adiacentia?

Adiacentia sunt, citatio, decretum, collatio, præsentatio, deuolutio, dispensatio, suffragia, examinatio, inquisitio, approbatio, confirmatio, consecratio, iuramentum fidelitatis.

Quæ Pugnancia?

Pugnancia sunt, omnes modi, quibus electio non procedit, sed ipso iure nulla, vel ex post facto irrita sit. Quod vel ratione formæ, vel facto eligentium, vel electi contingit.

Qui sunt modi infirmandæ electionis, ob vitium Formæ?

Modi infringendi electionem, ob vitium formæ, sunt:

1. Si electionem collatio nō præcessit; vel quæ facta

facta est à maiori parte capituli, vel quæ non fuit communis, c. in Genesi.

2. Si electio post collationem ex interuallo celebrata sit, c. cum post petitam, & c. Romana Ecclesia, extr. eod.

3. Si instituat electio ex scrutinio, & contra præscriptam scrutiniij formam celebretur electio, d. c. quia propter, & c. in Genesi, eod.

4. Si compromissarius, secundum traditam sibi metam, exquisitis & in scriptis redactis voluntatibus singulorum, illum eligat, in quæ non maior pars capituli, sed plures aliorum computatione cõsenserunt: non tenet electio, cum præter formas Concilij fuerit celebrata, c. si cui eligendum, extr. eod.

Quomodo ratione eligentium nulla dicitur Electio?

Ratione eligentium nulla dicitur, vel infirmatur, electio.

1. Si per alios, quàm per collegium, cui eligendi potestas est, electio fiat, c. 1. extr. eod.

2. Si ad clamorem populi facta sit: quia possunt ad hoc plures præmio & mercede corrumpti, c. Osius Episcopus, eod.

3. Si Pontifex non à duabus partibus Cardinalium, nulla exceptione obstãte, vel alius Prælati non per maiorem & sanio rem partem fuerit electus, c. licet, c. auditis, c. si quando, eod.

4. Si non ex libertate, sed coactione eligentium fiat, c. cum terra.

5. Si ab ijs, qui suspensionis censurã notati sunt, c. cum inter.

6. Si

62 ANALYS. IVRIS PONTIFICII

6. Si contempta minore parte, electio fiat per partem maiorem, c. quòd sicut. Ratio est in c. bonæ memoriæ: plus enim consuevit in talibus contemptus vnius obesse, quàm multorum contradictio in præsentia.

7. Si maior pars postulantium, & minor eligentium indignum sit, & hoc ignorent postulantes, c. scriptum, eod.

8. Si non per eos, qui ius eligendi habent, & præsentia sunt, sed per eorum procuratores electio celebretur, d. c. quia oportet, §. illud autem.

9. Si electio Pontificis per laicos & canonicos iure consuetudinario, vel nullo iure facta sit, c. Massana, eod.

10. Si simoniacè, siue sciente, siue ignorante electo, electio celebrata fuerit, c. si alicuius, eod.

Quibus modis Electio non subsistit ex parte Electi?

Ex parte electi non subsistit electio variè.

1. Si electus non præstet fidelitatis & obediendi iuramentum, c. significasti.

2. Si schismaticus ad unionem Ecclesiæ reuersus, non subsecuta, per dispensationem, confirmatione electus sit, c. quia diligentia.

3. Si electus ad dignitatem triginta annorum non sit, c. cum nobis, c. cum in cunctis.

4. Si ex nefario & vetito coitu, vel non legitimis nuptiis natus, c. innotuit, d. c. cum in cunctis.

5. Si non sit sufficiens scientia, vel morum integritate præditus, c. qualiter, c. dudum.

6. Si ante confirmationem Superioris res sacras

cras administret, c. nosti, c. cum nobis, c. quod si-
cut, §. super, eod. Quod verum est, siue admini-
stret per se, vel per alium, in totum, vel pro par-
te, sub quocunque pretextu, c. auaritie, in 6. eod.
& extrauag. in iniuncta, eod.

7. Si non professus eligatur ad regimen Eccle-
siae regularis, c. cum causam, c. nullus, eod.

8. Si Abbas electus non instructus regula mo-
nachali, c. officij sui.

9. Si eligendus consenserit electioni de se fa-
cta per abusum potestatis secularis, c. quisquis,
extr. eod.

10. Si electus habeat plures dignitates, & plu-
ra beneficia curata, sine dispensatione Papae, c.
dudum, c. vt quis, in 6.

11. Si, dato pretio, vel factis promissis, se cu-
ret eligi, c. si alicuius.

12. Si electus intra vnum mensem electioni
non consenserit, vel, post accommodatum con-
sensum, intra tres menses confirmationem non
petierit, c. quam sis Ecclesijs, in 6.

13. Si quis religiosorum ad praefecturam ex-
tra administrationem sui Ordinis electus sit, c.
quorundam, in 6.

14. Si quis clericorum ad duas prelaturas simul
electus fuerit, vna apprehensa, electio alterius cor-
ruit, c. vt quis duas, eod.

15. Si electi vitium reueletur, quod antea erat
occultum, eod quod si notum fuisset, eligi non po-
tuisset, c. si electio, in 6.

16. Si electus, praebito consensu, renuntiet ele-
ctioni de se facta, d. c. si electio, in 6.

17. Si post consensum electioni datum vitam
cum

eum

64 ANALYS. IVRIS PONTIFICII
cum morte commutet, d. c. si electio, in 6. de
elect.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Vnus est Electionis actus, licet habeat plures partes: scilicet, initium, in scrutinio vel compromisso, medium, in collatione, & finem, in publicatione electionis, c. Ecclesia, extr. eod.

Si confirmationem electionis, propter debitam iuris solemnitatem in confirmatione ipsa omissam: vel ex eo, quia is, qui confirmavit, eam potestatem confirmandi non haberet, irritam nuntiari contigerit, non propterea procedens electio canonica infirmatur, c. si confirmationem, de elect. in 6.

Electio ad Episcopatum fieri debet digno scientia, moribus, aetate, & natalibus, c. si forte, in 6. c. cum in cunctis, c. dudum, eod.

Par in parem non habet imperium, c. innotuit, eod.

Canonicis cathedralis Ecclesiae ipso iure, vel per sententiam (praeterquam in casu negligentia) eligendi potestate privatis ad Papam ius devoluitur eligendi: in inferioribus Ecclesiis semper ad proximum superiorem, c. quanquam malitiam hominum non est indulgendum, c. auaritia, §. cum itaque, eod.

Vota conditionalia & incerta in electionibus reprobantur, & habentur pro non adiectis, & recidunt in pure consentientes, c. in electionibus, eod. in 6.

Per confirmationem electionis non transfertur potestas exercendi ea, quae sunt ordinis, quia illa transferuntur per consecrationem, c. transmissam, eod.

Non

Non solum in temerarijs, sed etiam illicitis iuramentis, licet contrauenire, sine auctoritate Superioris, si necessitas urgeat, vel non posset haberi Superior, à quo petatur absolutio, eod.

Contradictio, pro consensu, non habetur, vbi expressus non requiritur, eod.

Qui confirmandi ius habet, si eligat, confirmasse videtur, arg. 67. dist. c. in synodo.

In electionibus, eligentium numerus, qui consistit in quantitate: & auctoritas, qua consistit in partibus, in qualibet dignitate, maioribus ordinibus, prouectiori aetate, & tempore ordinationis attendi debent, 74. dist. c. Episcoporum.

Vbi periculum maius intenditur, ibi plenius consulendum, c. vbi periculum, eod.

Potestas data compromissario, ad eligendum Prælatum, re non integra, non potest reuocari: & desinit esse res integra, postquam compromissarij ceperunt habere tractatum, c. in causis, & c. cum dilectus, eod.

Nemo rei, in qua se ius habere credit, renunciare praesumitur, c. licet.

Quod nullum est, impedimentum non praestat, c. considerauimus, eod.

Iura iuribus concordare, & correctiones legum vitari debent, c. cum expediat, in 6. eod.

Vbicunque electio est nulla, propter personam electi, tum ipso iure eligentes priuati erunt potestate eligendi: non autem, si propter defectum formæ electio sit nulla, c. quia propter, extr. de elect.

E

Qui

Qui permittitur electioni de gratia interesse, nec ius, nec commodum aliquod sibi acquiritur, c. sollicitudinem, extr. de appellat.

Cardinalium pacta, obligationes, iuramenta, quæ data vel facta sunt, de aliquo eligendo in Summū Pontificem, inania sunt, c. vbi, §. ceterum, eod.

DE TRANSLATIONE EPI- scopi. Titulus VII.

Continuatio.

Qvandoque Prælati Ecclesiam, cui electionis celebratæ vigore præfectus, deferit, & ad aliā paræ dignitatis consequendæ officijque in ijs, quæ ordinis & iurisdictionis sunt, exercendi gratia, utilitate, & necessitate Ecclesiæ flagitante transfertur.

Translatio quid est?

Translatio est, cuiuslibet personæ in sacris Ordinibus constitutæ, quæ postulari potest ab vna Ecclesia ad aliam, causa necessitatis, vel utilitatis consensu superioris Prælati facta transpositio, §. quæst. 1. per totū, & 21. quæst. 2. per totū, c. cum ex illo, c. inter corporalia, extr. de translat. c. gratum, extr. de postulando.

Quot modis accipitur Translatio?

Translatio, accipitur genericè & specificè. Specificè quidem, si de solo Episcopo intelligatur, vt hoc titulo. Genericè autem, vt de omnibus personis Ecclesiasticis, quæ postulari possunt,